

paa dette Omraade ikke var eller er urimelig. De nu bestaaende Jernbaneanlæg, der alle er anlagt, medens Landsdelen var under fremmed Styre, er uden Undtagelse orienteret med Hovedforbindelse mod Syd: den østlige og vestlige Længdebane med Overgangsstation i Vamdrup, henholdsvis Vedsted, Tværbanen Sønderborg—Tinglev—Tønder, noget mindre Strækninger i Landsdelens sydøstlige Hjørne hovedsagelig med Front mod Flensborg samt den korte Strækning Bredebro—Løgumkloster. Disse Baner er af Tyskerne anlagt og drevet som Statsbaner. Hele den øvrige Del af Landsdelen blev betjent af Kredsbaner, som nu benævnes Amtsbaner.

Disse Amtsbaner, der alle er smalsporede med en Meters Sporvidde, befinder sig som Følge af mangelfuld Vedligeholdelse i en meget daarlig Forfatning, Skinnerne er paa store Strækninger opslidt, Svellerne halvraadne og Stationsbygningerne forfaldne. Selv Tilførselsvejene og Læssepladserne, der aldrig har været ordentlig anlagt, er i en saadan Forfatning, at en Hovedreparation ikke kan siges at være overflødig. Hertil kommer, at Forholdene med Hensyn til Retningslinierne er de daarligst mulige. Jeg skal som Illustration nævne et Par Eksempler. Afstanden mellem Haderslev og Aarøund er ad Banelinien 29 km, men ad Hovedlandevejen ca. 15, Afstanden mellem Haderslev og Toftlund er ad Banelinien 47 km, men ad Hovedlandevejen ca. 33, Afstanden mellem Haderslev og Rødding er ad Banelinien 50 km, ad Landevejen ca. 34, Afstanden mellem Aabenraa og Løgumkloster er ad Banelinien 54 km og ad Hovedlandevejen 38, Afstanden mellem Aabenraa og Graasten er ad Banelinien 32 km, ad Hovedlandevejen ca. 20.

At en saadan Linieføring ikke giver en rentabel Drift, siger sig selv, og det er da ogsaa meget betydelige Summer, de forskellige Amter i Aarenes Løb har maattet ofre paa disse Baner. Jeg skal til Eksempel nævne, at Haderslev Amts Baner, der tilsammen har en Længde af 205 km, i Driftsaaret 1919—20 havde et Underskud paa 2 Millioner Mark, i Driftsaaret 1920—21 et Underskud paa 1.050 000 Kr. og i Aaret 1921—22 et Underskud paa 697 000 Kr., Beløb, der kan faa selv den taalmodigste Skatteyder til at fortvivle. I Banernes første Leveaar, da Vejene var daarlige og Begrebet: Rute- og Lastautomobiler endnu ikke var kendt, gik det nogenlunde, men efter at Vejene er blevet istandsat, og efter at disse er blevet erobret af et Utal af Rute- og Lastautomobiler, er Grund-

laget for Amtsbanernes økonomiske Eksistens ganske forrykket. Hertil maa føjes, at deres Retningslinie er uhensigtsmæssig med Henblik paa Forbindelsen mod Nord. Det maa derfor erkendes, at Jernbaneforholdene i Sønderjylland er daarlige i Sammenligning med det gamle Land, med dets tætte Net af Statsbaner og sværtbyggede Privatbaner, hvilket bekræfter, at den sønderjydske Befolknings Ønsker om en bedre Jernbaneforbindelse ikke er uden Aarsag. Det vakte derfor ogsaa almindelig Tilfredshed blandt Befolkningen i Sønderjylland, da det erfarede, at Regeringen havde nedsat en sønderjydsk Jernbanelkommission, idet man deri saa en Bekræftelse paa, at de Løfter, der var givet om, at Jernbaneforholdene dernede skulde bringes paa Højde med Forholdene i det øvrige Land, vilde ske Fyldest.

For denne Kommission har Befolkningen fra de forskellige Egne i Landsdelen fremsat deres Andragender, og de var mange. Selv om man ser fuldstændig bort fra alle de Forslag, der paa Forhaand maatte betragtes som praktisk uigennemførlige, var Antallet af Forslag saa stort, at en Gennemførelse af disse Projekter langt vilde overstige Landets økonomiske Evne. Det maa erkendes, at den Opgave, der var stillet Kommissionen, paa eet Bræt at ordne en hel Landsdels Jernbaneforhold, foruden at være vanskeligt tillige maa siges at være uden Sidestykke i dansk Jernbanehistorie. Men hvor vanskelig Opgaven end var, forekommer det mig dog, at Resultatet af Kommissionens Arbejde var godt, og at det Forslag, hvorom Flertallet i Kommissionen enedes, i væsentlig Grad havde Udsigt til at ville tilfredsstille Befolkningen i Sønderjylland. Det fremgaar yderligere af, at ingen Røster hævdede sig i Sønderjylland, da Kommissionens Indstilling fremkom i Dagspressen.

Anderledes, da Ministerens Forslag blev Offentligheden bekendt. Paa ny holdtes der Møder, valgtes Deputationer og vedtoges Resolutioner, fordi Lovforslaget ikke var i Overensstemmelse med Befolkningens Ønsker. Drager man en Sammenligning mellem Kommissionens Forslag og det foreliggende Forslag til Lov om Jernbaneanlæg i de sønderjydske Landsdele, forekommer det mig, at Udsigterne til en tilfredsstillende Ordning, hvis dette Forslag bliver til Lov i sin nuværende Skikkelse, er blevet i ikke ringe Grad formindsket, idet følgende af Kommissionens Flertal foreslaaede Anlæg af Hensyn til de for Tiden herskende vanskelige økonomiske Forhold ikke er optaget